

دومین همایش ملی افق های نوین در توانمندسازی و توسعه پایدار معماری عمران، گردشگری و محیط زیست شهری و روستایی

۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۴

طراحی اقلیمی مسکن شهر خرم آباد بر اساس شاخص ماهانی

روح اله باجولوند^{۱*}، مرضیه اسمعیل پور^۲، فاطمه رحمتی نژاد^۳

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه مراغه

rohollah.bajolvand@gmail.com

^۲ استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه مراغه

S.esmaeilpour@gmail.com

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد کرمانشاه

f.rahmatinezhad69@gmail.com

چکیده

شهر خرم آباد به دلیل واقع شدن در یک موقعیت جغرافیایی خاص، شرایط توپوگرافی و سامانه های اقلیمی موثر بر منطقه از اقلیم نسبتاً گرمی برخوردار است. به طوری که هوا در گرمترین ماه سال نیز گاهی از ۳۹/۶ هم فراتر می رود. به همین جهت شرایط زیست اقلیمی ویژه ای را به خود اختصاص داده است، لذا لزوم بررسی شرایط اقلیمی در رابطه با طراحی جهت ساختمان ها در فصول سرد سال برای کاستن مشکلات مربوطه ضروریست که در این رابطه با استفاده از داده های هواشناسی سینوپتیک وضعیت زیست اقلیمی شهر خرم آباد مورد بررسی قرار گرفت. به طور کلی براساس جداول چهارگانه ماهانی در شرایط اقلیمی خرم آباد مجموعه های ساختمانی بهتر است که دارای بافت متراکم و فشرده باشند و در رابطه با فاصله بین ساختمان ها باید فاصله بین آنها بر اساس سایه تعیین شود. از لحاظ شکل گیری ساختمان ها باید جهت شمالی- جنوبی داشته باشند، یعنی محور طویل تر ساختمان در جهت شرقی- غربی باشد تا امکان بهره گیری حداقل از انرژی تابشی خورشید در مواقع گرم سال فراهم گردد. ابعاد پنجره ها باید مساحتی در حدود ۲۵ تا ۴۰ درصد مساحت نمای ساختمان را داشته باشد. مصالح ساختمانی دیوارهای داخلی و خارجی و بام ها بایستی سنگین و با زمان تاخیر بیش از ۸ ساعت باشد و همچنین محلی برای خوابیدن در فضاهای آزاد در طی ۲ ماه از سال لازم می باشد.

واژه های کلیدی: طراحی اقلیمی، موقعیت جغرافیایی، شاخص ماهانی، داده های سینوپتیک، خرم آباد

۱- مقدمه

امروزه اهمیت و ضرورت توجه به شرایط اقلیمی در طراحی و ساخت کلیه ساختمان ها، بخصوص ساختمان هایی که به طور مستقیم مورد استفاده انسان و موجودات زنده قرار می گیرد، ثابت شده است (توسلی، ۱۳۶۰). توجه به خصوصیات اقلیمی و تأثیری که این خصوصیات در شکل گیری ساختمان می گذارند از دو جهت حایز اهمیت است. از یک سو ساختمان های هماهنگ با اقلیم یا ساختمان هایی با طراحی اقلیمی، از نظر آسایش حرارتی انسان کیفیت بهتری دارند. شرایط محیطی اینگونه ساختمان ها سالم تر و بهتر است، تنوع و تغییر روزانه و فصلی نور، حرارت و جریان هوا در این ساختمان ها فضاهای متنوع و دل پذیری ایجاد می